

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 22C/76/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223202818
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kolárik
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2223202818.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda vo veci žalobcu: W. A.?, nar.: XX. XX. XXXX, bydlisko: XXX XX W. G. XXX, zast. Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o. so sídlom Alžbetínske námestie 328, 929 01 Dunajská Streda, IČO: 36 720 097, proti žalovanej: S. A.?, nar.: XX. XX. XXXX, bydlisko: XXX XX W. G. XXX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

Žalovaná je povinná umožniť žalobcovi užívanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. W. G., zapísaných na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom, a to (i) rodinného domu so súpisným č. XXX, postaveného na pozemku CKN parc. č. XX/X, (ii) garáže so súpisným č. XXX, postavenej na pozemku CKN parc. č. XX/X a (iii) pozemku CKN parc. č. XX/X, záhrada vo výmere XXX m², a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5P/91/2023.

II. Vo zvyšnej časti sa návrh zamietá.

III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Dňa 08. 09. 2023 žalobca doručil tunajšiemu súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží žalovanej povinnosť „zdržať sa výkonu vlastníckeho práva - umožniť žalobcovi užívanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. W. G. zapísaných na LV č. XXXX vedenom Okresným súdom Dunajská Streda, katastrálnym odborom, a to rodinného domu s.č. XXX, nachádzajúceho sa na pozemku parc. č. XX/X zastavaná plocha a nádvorie, garáže s.č. XXX nachádzajúceho sa na pozemku parc. č. XX/X zastavaná plocha a nádvorie a pozemku parc. č. XX/X záhrada vo výmere XXX m², a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda, sp.5P/91/2023.“ Zároveň žalobca navrhoval, aby mu súd priznal náhradu trov tohto konania a tiež aby uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na účet súdu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

2. Návrh odôvodnil tým, že dňa XX. XX. XXXX uzavrel so žalovanou manželstvo, z ktorého pochádzajú dve maloleté deti U. a T.. S manželkou žili v druhovskom vzťahu od roku 2016, kedy založili spoločnú domácnosť. Manželstvo uzavreli s cieľom založiť rodinu. Pre prehlbujúce sa vzájomné rozpory sa žalovaná koncom júna 2023 odsťahovala zo spoločnej domácnosti do domu svojej kamarátky v M. G.. Žalobca zostal bývať v rodinnom dome v mieste spoločného bydliska. Rodinný dom v W. G. bol postavený na pozemku darovanom žalovanej jej starým otcom. Rodinný dom a garáž strany stavali od roku 2019, pričom skolaudovaný bol v roku 2022. Stavali zo žalobcom získaných finančných prostriedkov. Keďže pozemok bol žalovanej darovaný, bol jej výlučným vlastníctvom. Z tohto dôvodu mala žalovaná záujem nadobudnúť dom a garáž na svoje meno. Výstavba rodinného domu bola sčasti

uskutočnená aj z úveru, ktorý čerpala žalovaná na svoje meno, avšak všetky mesačné splátky od začiatku splácania úveru hradil výlučne žalobca (vrátane bežných nákladov súvisiacich s užívaním nehnuteľnosti - električka, internet, TV) a posielal ich pravidelne na účet manželky.

3. Návrh na rozvod manželstva podal žalobca. Dňa 31. 07. 2023 sa uskutočnilo prvé stretnutie rodičov, ktorého výsledkom bola dohoda o podstatných otázkach týkajúcich sa výchovy a starostlivosti o deti. Táto dohoda bola realizovaná od konca júna až do času krátko pred podaním návrhu na neodkladné opatrenie, keď žalovaná žalobcovi oznámila, že ich rodinný dom v W. G. chce prenajať a žalobcu z rodinného domu „vyhodila“. Jeho veci vyložila na dvore rodinného domu žalobcovej matky v C. O. a vymenila zámok na rodinnom dome, v dôsledku čoho sa žalobca nevedel dostať do rodinného domu. Týmto spôsobom mu z jedného dňa na druhý žalovaná znemožnila bývať v ich rodinnom dome, a to napriek tomu, že sú stále manželia (aj keď v zmysle LV je rodinný dom v jej výlučnom vlastníctve, bol však postavený počas manželstva - a krátko pred uzavretím manželstva, z finančných prostriedkov žalobcu). Žalovaná tým znemožňuje žalobcovi riadne vykonávať rodičovské povinnosti, a to v dohodnutých termínoch spoločne žiť s maloletými deťmi a starať sa o ne v ich bydlisku, na čom boli so žalovanou dohodnutí. Žalobca poukázal na čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy, na § 123 Občianskeho zákonníka a na § 18 Zákona o rodine, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 26Cdo 1544/2005.

4. Potrebu bezodkladnej úpravy pomerov žalobca odôvodnil tým, že napriek tomu, že žalobca a žalovaná sú stále manželia a že žalobca výstavbu rodinného domu uskutočnil najmä zo svojich finančných prostriedkov a s deťmi v tomto rodinnom dome býva, ho žalovaná z rodinného domu z jedného dňa na druhý násilne vystaňovala, čím zasiahla do jeho práv pokojného užívania majetku počas manželstva aj s deťmi a zabezpečiť tak aj im pokojné a nerušené bývanie do času právoplatného rozhodnutia o rozvode. Vystaňovaním z rodinného domu žalovaná porušila ústavou chránené právo každého človeka na nedotknuteľnosť obydlia a právo na súkromie podľa čl. 16 a 21 Ústavy SR. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je známa hierarchia hodnôt v zmysle život, zdravie, obydlie a majetok. Žalobca poukázal na rozsudok vo veci Čosić v. Chorvátsko z 05. 06. 2009 (Sťažnosť č. 28261/06), podľa ktorého, cit.: „V tejto súvislosti súd opakuje, že strata obydlia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia.“ Žalobca má za to, že nariadenie neodkladného opatrenia v podobe uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa všetkého, čo môže znemožniť či ohroziť užívanie nehnuteľností žalobcom a maloletých deťmi v čase jeho starostlivosti o ne, je efektívnym prostriedkom, ktorý mu umožní realizovať svoje právo na obydlie, eliminuje riziko porušenia tohto práva na strane žalobcu a zároveň zvlášť neprimeraným spôsobom neobmedzí vlastnícke právo žalovanej. Nariadeným neodkladným opatrením, ktorým sa žalovanej dočasne, do času právoplatného skončenia súdneho konania o rozvod manželstva, zabráni vstupovať do rodinného domu, v ktorom žije doteraz žalobca so svojou rodinou, nedôjde k neprimeranému ohrozeniu jej práv k rodinnému domu, na strane druhej však dôjde k ochrane oprávnených ústavných a zákonných práv navrhovateľa.

5. Na podporu svojich tvrdení žalobca pripojil k návrhu nasledovné listinné dôkazy: sobášny list (č.l. 7), Dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a určení výživného z 31. 07. 2023 (č.l. 7 - 8), potvrdenie o pobyte (č.l. 8), výpis z LV č. XXXX (č.l. 9 - 10)

6. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku („CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Tunajší súd po preskúmaní návrhu žalobcu z pohľadu splnenia podmienok uvedených v § 127 CSP, § 132 CSP a § 326 CSP posudzoval, či sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia uvedené v § 325 ods. 1 CSP, konkrétne existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Zároveň súd posudzoval, akú ochranu (akého práva) žalobca sleduje, či hodnoverne osvedčil dôvodnosť nároku vo veci samej a či je nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanom znení v súlade s princípmi efektívnosti a proporcionality a či neodkladné opatrenie nevytvorí nenávratný stav (por. Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1092).

12. Z predložených listinných dôkazov, v spojení s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5P/91/2023, mal súd za osvedčené, že žalobca a žalovaná uzavreli manželstvo dňa XX. XX. XXXX, pričom toto manželstvo dosiaľ nebolo právoplatne rozvedené. Z manželstva pochádzajú dve maloleté deti narodené v rokoch XXXX a XXXX. Ďalej mal súd za osvedčené, že žalobca a žalovaná mali spolu s deťmi trvalé bydlisko a spoločné rodinné obydlie v rodinnom dome súp. č. XXX v W. G.. Podľa listu vlastníctva č. XXXX vedeného pre kat. územie W. G. je ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností zapísaná žalovaná.

13. Prvou podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorého ochrany sa žalobca domáha. Splnenie tejto podmienky mal súd za osvedčené. Žalobca je stále manželom žalovanej. Podľa § 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Podľa § 71 zákona o rodine majú manželia vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Súdna prax z uvedených zákonných ustanovení dovodila právo manžela - nevlastníka bývať v nehnuteľnosti vo vlastníctve druhého manžela - vlastníka nehnuteľnosti. Tunajší súd sa plne stotožňuje s názorom vyjadreným v rozsudku NS ČR sp. zn. 26Cdo 1544/2005 (ktorý uvádzajú i viaceré slovenské komentáre k zákonu o rodine), podľa ktorého „manžel, ktorý za trvania manželstva užíva byt v dome, ktorého vlastníkom je druhý z manželov, odvodzuje svoje právo v tomto byte bývať od existujúceho rodinnoprávneho vzťahu (porovnaj správu uverejnenú v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1978, pod por. č. 14), lebo obsah tohto vzťahu je okrem iného tvorený povinnosťou manželov žiť spolu (§ 18 ZR) a vzájomnou vyživovacou povinnosťou manželov (§ 71 ZR). Na tomto základe má manžel- nevlastník - právo bývať so svojím manželom v byte nachádzajúcom sa v dome vo vlastníctve druhého manžela a druhý manžel (vlastník) má povinnosť mu toto bývanie (užívanie bytu) umožniť.“ Uvedené platí práve v situácii, keď v predmetnej nehnuteľnosti žalobca a žalovaná žili spolu ako rodina, spoločne s ich dvoma deťmi, a teda v nehnuteľnosti mali spoločné obydlie (ktoré tam žalobca má dosiaľ). Je teda právne nepochybné, že žalobca má právo bývať v predmetnej nehnuteľnosti z titulu manželstva so žalovanou, s poukazom na vyššie uvedené ustanovenia zákona o rodine. Žiada sa dodať, že vyššie uvedené nijako neprejudikuje prípadné budúce rozhodnutie súdu vo veci pokiaľ ide o posúdenie vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti v súvislosti s vyporiadaním BSM; súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal len zo žalobcom predloženého listu vlastníctva, keďže iné doklady k výstavbe a nadobudnutiu domu predložené neboli, a teda súd nemal za osvedčený iný titul pre užívanie nehnuteľnosti, než je manželský zväzok so žalovanou.

14. Súd mal tiež za osvedčené, že v danom prípade existuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami. Náhla strata obydli, ku ktorej došlo konaním žalovanej nerešpektujúcim práva manžela, je nepochybne výrazným zásahom do práv žalobcu vyžadujúcim bezprostredný zásah súdu, ktorým bude obnovený zákonný stav. Hoci žalobca nepriložil k návrhu dôkazy, ktoré by jednoznačne potvrdzovali, že žalovaná vymenila zámky a jeho veci odniesla matke žalobcu, vzhľadom na povahu veci toto nemôže byť prekážkou pre nariadenie neodkladného opatrenia. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Za účelom osvedčenia potreby neodkladnej úpravy pomerov má navrhovateľ k dispozícii zúžený rozsah relevantných dôkazných prostriedkov, ktorých vykonanie je navyše limitované povahou konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Navrhovateľa nemožno zaťažovať procesnými povinnosťami, ktoré nie je schopný splniť (por. Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1107). V zmysle negatívnej dôkaznej teórie sa neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (por. uznesenie NS SR z 31. mája 2010, sp. zn. 6 Cdo 81/2010). Od žalobcu tak

v tomto konaní nemožno vyžadovať preukázanie, že mu nie je umožnené vstúpiť do domu. Rovnako tak nie je namieste vyžadovať produkovanie dôkazov v podobe rozličných výziev na upustenie od protiprávneho konania v stanovenej lehote a pod., keďže v danom prípade strata obydla vyžaduje okamžitú reakciu. Už z toho, že žalobca taký návrh prostredníctvom právneho zástupcu podal a jeho obsahom bola ucelená a logicky súvislá argumentácia, sa javí ako vysoko pravdepodobné, že k namietanému porušeniu práv žalobcu došlo (ak by k nemu nedošlo, potom by pozitívne rozhodnutie o návrhu žalobcu pre žalobcu nemalo žiaden zmysel).

15. Žalobca sa návrhom domáhal, aby súd uložil žalovanej (i) povinnosť zdržať sa výkonu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam a (ii) povinnosť umožniť žalobcovi užívanie predmetných nehnuteľností. Pokiaľ ide o povinnosť umožniť užívanie predmetných nehnuteľností, tu súd považoval za splnené kritériá efektívnosti, primeranosti a dočasnosti. Navrhovaným neodkladným opatrením nepochybne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha, t.j. zabrániť v porušovaní jeho práva užívať predmetné nehnuteľnosti po dobu, kým jeho manželstvo so žalovanou nebude právoplatne rozvedené. Zároveň je nepochybné, že ak žalobca v nehnuteľnosti býval aj dosiaľ (resp. v nehnuteľnosti bývali ako rodina), žalovaná nemôže byť neprímerane obmedzená vo svojich právach tým, že tam žalobca bude bývať aj naďalej, do právoplatného skončenia konania o rozvoде. Ak aj má žalovaná skutočný záujem nehnuteľnosť prenajať, potom súd pripomína, že žalovaná nemôže ignorovať tú skutočnosť, že žalobca má v nehnuteľnosti obydlie a trvalý pobyt. Rovnako tak neodkladné opatrenie nevytvorí nenávratný stav, keďže sa ním iba zachová stav doterajší, ktorý je súladný so zákonom, pričom tento stav bude trvať iba do skončenia konania o rozvoде vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5P/91/2023.

16. Na základe vyššie uvedených skutočností súd uzavrel, že žalobca osvedčil splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1 CSP, a to v rozsahu uloženia povinnosti žalovanej umožniť žalobcovi užívanie predmetných nehnuteľností. Preto súd s poukazom na § 328 ods. 1 CSP nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia. Neodkladné opatrenie sa vzťahuje na všetky žalobcom uvedené nehnuteľnosti, keďže spolu tvoria funkčný celok (dom s garážou a záhradou).

17. Pokiaľ však ide o uloženie povinnosti zdržať sa výkonu vlastníckeho práva žalovanou (žalobca túto povinnosť v návrhu formuloval iba veľmi všeobecne „žalovaná je povinná zdržať sa výkonu vlastníckeho práva“), takéto obmedzenie súd považoval - v kontexte tvrdení žalobcu v návrhu, kde argumentoval v podstate iba náhlou stratou obydla - za zjavne neprímerané. Nie je žiaden zákonný dôvod na to, aby bolo obmedzené právo žalovanej vstupovať do nehnuteľnosti, či ju tiež užívať. V tejto časti preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, ako je uvedené vo výroku II. tohto uznesenia.

18. Rovnako súd vo výroku II. zamietol návrh v časti, kde žalobcovi mala byť uložená uznesením o neodkladnom opatrení povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Takýto návrh nenachádza oporu v zákone. Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom poplatok je splatný vznikom poplatkovej povinnosti; vo veciach súdnych poplatkov koná vyšší súdny úradník (§ 5 ods. 1 písm. a), § 8 ods. 1 a § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).

19. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 354 CSP, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keďže toto uznesenie treba považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z toho, že žalobca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný (domáhal sa ochrany svojho práva užívať nehnuteľnosť, ktorú ochranu mu súd aj poskytol), a teda mu patrí i nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorý mu súd priznal vo výroku III. tohto rozhodnutia. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať na Okresný súd Dunajská Streda do 15 dní od doručenia tohto uznesenia. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka

konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.